

Een volledig begrip van het vasten in Ramadan

Khutbah van Maulana Muhammad Ali

Uit: Khutbat, deel 13, nummer 21, 28 oktober 1938

Maak de Tahajjud-gebeden verplicht voor uzelf in de maand Ramadan. In deze maand is het verrichten van vrijwillige goede daden en liefdadige giften van grote betekenis.

Ik getuig dat niemand het verdient om aanbeden te worden behalve Allah, en ik getuig dat Mohammed de dienaar en boodschapper van Allah is.

Vervolgens zoek ik bescherming bij Allah tegen de vervloekte duivel.

In de naam van Allah, de Weldadige, de Barmhartige.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَ
الْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَ مَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ۚ وَ
لِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

“De maand Ramadan is die waarin de Qoer'an geopenbaard werd, een leiding voor de mensen en duidelijke bewijzen van de leiding en de onderscheiding. Derhalve, wie van u in de maand aanwezig is, zal daarin vasten. En wie ziek of op reis is, (zal) dan een (gelijk) aantal andere dagen (vasten). Allah wenst u gemak en Hij wenst u geen moeilijkheid. En (Hij wenst) dat u het getal voltallig maakt en dat u de grootheid van Allah verheerlijkt, omdat Hij u geleid heeft en opdat u danken zult.” – 2:185

وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا
دَعَانِ ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

“En wanneer Mijn dienaren u omtrent Mij vragen, dan ben Ik waarlijk zeer nabij. Ik verhoor de bede van de smekende als hij Mij aanroept. Derhalve behoren zij aan Mijn roep gehoor te geven en in Mij te geloven, opdat zij de rechte weg zullen gaan.” 2:186

Dit gebod met betrekking tot het vasten in de Ramadan is bij de meesten bekend in zijn meest gangbare betekenis. Ik wil nu enig licht werpen op een meer volledig begrip van het vasten. Over het algemeen neemt men aan dat voedsel, water en bepaalde fysieke handelingen voor een bepaalde tijdsduur verboden zijn. Maar de volledige kennis, waar de Hadith en de heilige Koran licht op werpen, bestaat hieruit, dat er twee vormen van onthouding zijn en twee handelingen in praktijk.

De eerste vorm van onthouding is die waarbij men zich moet onthouden van, zoals ik al noemde, eten, drinken en bepaalde begeertes gedurende een vastgestelde periode. Dit zijn zaken die normaal gesproken wel toegestaan en wettig zijn, maar tijdens het vasten juist verboden zijn.

De tweede vorm van onthouding die bevolen wordt bestaat uit die zaken die überhaupt al niet toegestaan zijn; in Ramadan wordt het verbod daarop in het bijzonder benadrukt. Deze zaken staan zeer duidelijk beschreven in de Hadith. Welke zaken zijn het waar de Hadith op deze wijze de nadruk op legt?

"Wanneer iemand van jullie vast, laat hij dan geen vuile taal gebruiken of zich luidruchtig gedragen. En als iemand hem uitscheldt of met hem wil ruziën, laat hem dan zeggen: 'Ik ben aan het vasten.'"

فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ، فَلَا يَرْفُثْ، وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ، فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ

Sahih al-Bukhari, Boek van het Vasten (Kitab al-Saum), Hadith nr. 1903

Wij gebruiken onze tong voor het vertellen van leugens, het roddelen over anderen en het zwartmaken van onze broeders en zusters. De Hadith legt hierop sterke nadruk en geeft duidelijke richtlijnen om ons hiervan te weerhouden. Deze zaken dienen wij sowieso op elk moment te vermijden, maar tijdens het vasten wordt er extra benadrukt dat we onze tong zuiver houden en beheersen.

Het doel hiervan is om duidelijk te maken dat wij ons tijdens het vasten onthouden van enkele toegestane zaken, enkel uit gehoorzaamheid aan Allah's geboden; daarom is het van het grootste belang dat wij ons des te meer onthouden van die zaken die juist niet toegestaan, maar verboden zijn.

Het vasten spoort mensen expliciet aan om zich tijdens de vastenmaand van dit soort gedragingen te onthouden, zodat het een gewoonte wordt - zelfs buiten de vastentijd. Zulke gedragingen zijn vaak schadelijk voor de samenleving en sociale omgang. Iemand die zich een maand lang heeft aangeleerd om zich van zulke zaken te onthouden, zal dit continu blijven doen. Mensen vasten wel, maar gaan roddels en leugens toch niet uit de weg, omdat ze het werkelijke doel van het vasten niet ten volle begrijpen.

Op dezelfde wijze maakt de heilige Koran onderscheid tussen twee soorten groepen van biddende mensen. Het zegt over de ene groep:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

"Derhalve, wee de biddenden. Die achteloos zijn in hun gebeden." – 107:4-5

Aan de andere kant zijn er anderen over wie wordt gezegd:

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۝

“Succesvol zijn inderdaad de gelovigen. Die nederig zijn in hun gebeden.” – 23:1-2

Deze groep is daarentegen succesvol, zowel in deze wereld als in het Hiernamaals.

Op dezelfde manier zal een juist begrip van het vasten, wanneer het deel uitmaakt van uw religieuze praktijk, u leiden naar een hogere geestelijke staat. Als men het echter niet correct begrijpt, dan zult u slechts honger en dorst lijden en uw geestelijke vooruitgang remmen.

Er zijn twee andere geboden die ook onder dit begrip vallen, en ook deze worden genoemd in de verzen die ik aan het begin heb geciteerd:

“En wanneer Mijn dienaren u omtrent Mij vragen, dan ben Ik waarlijk zeer nabij. Ik verhoor de bede van de smekende als hij Mij aanroept.”

Dat wil zeggen, wanneer Mijn dienaren u (o Heilige Profeet) over Mij vragen, dan ben Ik zeer nabij. Als een zoekende persoon een verlangen naar Mij heeft en Mij aanroept, zal Ik hem verhoren.

Hoe prachtig heeft de Imam van onze tijd over het gebed gezegd: “Bidden maakt deel uit van de menselijke natuur, en het verhoren van gebeden maakt deel uit van de natuur van Allah, de Meest Verhevene.”

De maand Ramadan is specifiek aangewezen als een gelegenheid om dichter tot Allah te komen. Wanneer de mens afstand doet van vele van zijn zaken om Allah's tevredenheid te vinden, wordt het gemakkelijker om Hem te naderen.

Het is ook aanbevolen om in de maand Ramadan extra gebeden te verrichten. Er zijn vijf verplichte dagelijkse gebeden. Maar in de Ramadan is er nog een gebed dat voor iedereen geldt: het Tahajjud-gebed. Sommige mensen hebben de gewoonte dit gebed met regelmaat in hun leven te verrichten, maar in de Ramadan geldt er een algemeen gebod voor iedereen. Alle volwassenen en jongeren, mannen en vrouwen en kinderen, dienen eraan deel te nemen. Het Tahajjud-gebed wordt verricht tussen middernacht en het ochtendgebed.

Zo was het de gewoonte van onze Heilige Profeet (vrede zij met hem) om tijdens de Ramadan op te staan voor het Tahajjud-gebed en zijn vrouwen wakker te maken. Hij riep hen met luide stem en wees hen op de zegeningen en de barmhartigheid van Allah, zodat zij zouden opstaan en zouden proberen die zegeningen te verkrijgen. Op een keer was hij op bezoek bij zijn dochter (Fatima). Hij maakte (Hazrat) Ali wakker en zei: “Slaapt u nog steeds?” (Hazrat) Ali antwoordde: “O Profeet van Allah, ons leven is in

de handen van Allah.” Hij bedoelde daarmee dat Allah hem zou wekken wanneer Hij dat wenste. De Heilige Profeet wees hem toen op dit vers uit de heilige koran:

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

“En voorzeker hebben Wij in deze Qoer’an iedere soort van beschrijving herhaald. En de mens is het meest van al twistziek.” – 18:52

Hieruit blijkt hoeveel nadruk de Heilige Profeet legde op het Tahajjud-gebed. De geboden van de heilige Koran en de praktijk van de Heilige Profeet maken duidelijk dat het naleven van het Tahajjud-gebed ook deel uitmaakt van de voorschriften met betrekking tot de Ramadan.

De meer gemakkelijker vorm hiervan is het Tarawih-gebed. Dat wil zeggen, degenen bij wie het niet lukt om in het latere deel van de nacht op te staan, zouden dit in het vroegere deel van de nacht moeten doen. Het Tarawih-gebed is in een zodanige vorm gegoten dat men zowel de zegeningen ontvangt van gezamenlijk te bidden, als de zegeningen van het luisteren naar de recitatie van de heilige Koran. Hieruit blijkt dat gebed en aanbidding (wat ook een vorm van gebed is) bijzonder sterk worden benadrukt in de maand Ramadan.

Ik vestig uw (leden van de Lahore Ahmadiyya-organisaties) aandacht hierop, omdat u een geweldige taak voor u heeft. Dit werk kan niet worden verricht zonder de hulp van Allah. Alles gebeurt met de hulp van Allah, maar de taak van het uitnodigen tot Allah en tot de islam vraagt nog explicieter om Zijn hulp. En Zijn hulp komt wanneer u erom vraagt! Sta daarom 's nachts op om Zijn steun te zoeken. Ik koester de hoop dat de weinigen binnen onze organisatie zonder twijfel Allah's zegeningen zullen ontvangen, als zij er een gewoonte van maken om in de stilte van de nacht – wanneer alleen Allah hen ziet – naar die zegeningen op zoek te gaan. Ook anderen zullen getuige zijn van deze manifestatie van Allah's hulp. Het opstaan voor het Tahajjud-gebed is dus een geestelijke oefening.

Mannen, vrouwen, ouderen, jongeren en kinderen – allen zouden moeten opstaan.

Zoals ik al zei, berust de volledige praktijk van het vasten op twee vormen van onthouding en twee praktijken. Een daarvan – het zich onthouden van voedsel en drank – geldt niet voor zieken en reizigers. Zij kunnen wel de overige drie beoefenen. Dus ook degenen die niet vasten kunnen driekwart van de voorschriften in praktijk brengen en op die manier Allah's welbehagen verkrijgen. Een van deze praktijken betreft het gebed: Bid tot Allah in de stilte van de nacht en zoek Zijn hulp en barmhartigheid. Vele van deze gebeden zijn overgeleverd in de Hadith en in de heilige koran. Reciteer ze! Welke zaak ook met vurigheid uit je hart opwelt – smeek Allah daarom!

Het vierde onderdeel van ons begrip van vasten in Ramadan is dat wij nog meer uitgeven aan vrijwillige liefdadigheid (*ṣadaqah* en *khairāt*). De heilige koran verwijst hier ook naar, in verband met de twee zaken die in dit vers worden genoemd:

“Zij behoren aan Mijn roep gehoor te geven en in Mij te geloven ...”

In vele verzen van de heilige koran wordt het ware begrip van geloof uitgelegd dat men uitgeeft op de weg van Allah. Dat lijkt ook hier de betekenis te zijn. Over de Heilige Profeet Mohammed (vrede zij met hem) is geschreven:

“De Boodschapper van Allah was de meest vrijgevige (*ajwadu*) van alle mensen, maar in de maand Ramadan was hij het meest vrijgevig.”

Als iemand de Heilige Profeet om hulp vroeg dan wees hij hem nooit af. Het Arabische woord ‘*ajwadu*’ geeft aan dat deze maand (Ramadan) in het bijzonder is bedoeld voor liefdadigheid. Over de vastende persoon is in de Hadith overgeleverd dat Allah zegt: “Ik zal Zelf de beloning ervoor geven.”

Hoewel Allah alle goede daden beloont, ontstaat er een bijzondere band van oprechtheid tussen de vastende persoon en Allah, omdat er geen sprake is van schijnvertoning. Iedereen zou kunnen eten in de beslotenheid van zijn huis, maar men doet dat niet vanwege de vrees voor Allah. Hieruit blijkt de oprechtheid van hun hart en hun enthousiasme om Allah's geboden op te volgen. Zelfs als zij alleen zijn, gaan zij niet tegen Zijn bevel in – zij kunnen niets niet eens doen. Wanneer iemand zo'n geestelijke staat bereikt, wordt de mens als een engel.

Oprechtheid vormt de essentie van het vasten, en Allah wenst deze eigenschap in de mens tot stand brengen door het vasten in de maand Ramadan. Wat bereiken wij op deze wijze? De roest die onze harten bedekt, wordt verwijderd – het hart wordt als een gepolijste spiegel. Maar u moet dit goed onthouden! Datgene wat het hart het meest verduistert, zonder dat wij ons daar makkelijk van bewust zijn, is onze liefde voor geld en goed. Of het nu om mij gaat of om wie dan ook: ware reiniging van de ziel is slechts dan mogelijk wanneer liefde voor geld en bezittingen ons hart verlaat.

Het Arabische woord *zakāt* betekent iets dat reinigt. Het weggeven van een deel van onze bezittingen zuivert de ziel. Als wij deze roest op ons hart niet verwijderen, blijft dat met roest bedekt. Er werd met betrekking tot de edele echtgenotes van de Heilige Profeet in de heilige koran het volgende bevel geopenbaard:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾

“Allah wenst slechts de onreinheid van u weg te nemen, o leden van het huisgezin! en u met een (volkomen) reiniging te reinigen.” – 33:33

Allah is de Grootste! Denkt u dat deze reine echtgenotes van de Heilige Profeet enige onreinheid in hun hart hadden? Nee! Die onreinheid verwijst slechts naar de liefde voor

materiële rijkdom. In een vers hiervoor wordt gezegd dat, toen de edele vrouwen van de Heilige Profeet de welvaart in de samenleving zagen groeien, er ook een verlangen naar materiële gemakken in hun harten ontstond. Daarom kwam het gebod van Allah:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَ
زِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٣٨﴾

“O Profeet! Zeg tot uw vrouwen: Indien u het leven van deze wereld en zijn pracht wenst, kom dan, ik zal u een voorziening geven en u toestaan een schoon heengaan heen te gaan.” – 33:28

Maar deze reine zielen, de echtgenotes van de Heilige Profeet, sloegen de pracht en praal van deze wereld af, en kozen ervoor om te leven in het gezelschap van de Boodschapper van Allah. Dat is de betekenis van het wegnemen van onreinheid uit hun harten.

Dus, onthoud dit goed! Vasten betekent ook dat u liefde voor materiële rijkdom uit uw hart verwijdert. De heilige koran bevat talloze verzen die aanmoedigen om uit te geven op de weg van Allah, maar ik kan die nu niet allemaal met u delen; wie de heilige koran bestudeert, zal ontdekken hoeveel nadruk hij op dit onderwerp legt. Dit is wat waar geloof tot stand brengt!

Tijdens de Ramadan is de tweede vorm van praktisch handelen het uitgeven op de weg van Allah. Nu is er een gedenkwaardig moment aangebroken, dat wij Jubileum noemen, wat inhoudt dat er vijfentwintig jaar van ons bestaan zijn verstreken. Wij zouden voor Allah moeten staan, onze tekortkomingen herstellen en onze organisatie op een rotsvast fundament moeten vestigen. De verdediging en verspreiding van de godsdienst van Mohammed, de Boodschapper van Allah, en de publicatie van Allah's Woord gaan zonder belemmering voort. Ik heb enkele verzoeken aan u.

Ik wil bij voorbaat zeggen dat als iemand komt met een excuus vanwege de een of andere moeilijkheid of bepaalde ongunstige omstandigheden, hij al die excuses aan Allah moet voorleggen, niet aan de organisatie. Wie op de weg van Allah uitgeeft, heeft altijd met moeilijkheden te maken. Ik heb u het voorbeeld voorgehouden van de offers binnen deze organisatie. De armen, die zelfs voor één dag niet genoeg hadden, offerden een maand van hun inkomsten op een wijze die ieders hart vervult met lofprijzingen voor Allah wanneer men zo'n diepe verbondenheid met Allah en het goede karakter en de opofferingen van de leden van deze organisatie aanschouwt.

Mensen zijn bereid om hun geestelijke leiders, overheden et cetera te behagen. Maar alleen deze organisatie zoekt het welbehagen van Allah. Daarom wil ik niet horen dat het niet gemakkelijk is. Ja! U mag het aan Allah voorleggen en zeggen: “O Allah, ik leg deze moeilijkheid voor aan U.” Ik koester de hoop dat wanneer iemand zijn excuus aan Allah voorlegt met een oprecht verlangen en een waar gevoel van berouw, Allah, de

Allerhoogste, zijn moeilijkheid zal wegnemen. Sommige mensen zijn werkelijk door omstandigheden beperkt. Er kwam, in het leven van de Heilige Profeet, een moment dat het brengen van financiële offers noodzakelijk werd. Sommige mensen kwamen naar de Heilige Profeet. De heilige koran beschrijft hun toestand als volgt:

تَوَلَّوْا وَاعْيُنُهُمْ تَفِيضٌ مِّنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾

“Zij keerden terug, terwijl hun ogen van tranen overvloedden vanwege het verdriet, dat zij niet vonden wat zij moesten besteden.” – 9:92

Hun huilen was niet vanwege zichzelf. Het was op de weg van Allah. Maar iemand die geld kan uitgeven voor zijn eigen behoeften, kan ook geld uitgeven op de weg van Allah. Alleen bij uitzonderlijke omstandigheden kan men bepaalde excuses maken. Wees dus in de maand Ramadan, naast het bidden, ook iemand die Allah's hulp zoekt, en neem door uw daden deel aan dit proces.

Vanmorgen, toen ik naar de lijst met donaties keek, zag ik 21.000 roepies in contanten en 60.000 toegezegd in de vorm van goederen. Ik heb in de krant Paigham-e-Sulah geschreven dat ik de eerste lijst met donaties op 31 oktober wil publiceren. Ik had gehoopt dat er tegen die tijd 25.000 roepies in contanten en 100.000 in de vorm van goederen zouden zijn gegeven. 25.000 zou een vierde zijn van het totale bedrag dat verzameld moet worden. Als u uzelf als leden van één organisatie beschouwt en allemaal doneert, kunnen er 200.000 roepies worden ingezameld als ieder individu één maandinkomen geeft.

Ik heb zojuist de arme arbeiders binnengeroepen die voor deze organisatie werken. Zij leden op maandag verlies. Ik heb geen enkele druk uitgeoefend; zij deden uit eigen beweging toezeggingen en beloofden duizend roepies. Veel van onze vrienden en het schoolpersoneel zijn buitenshuis. Enkelen hebben zich nog niet gecommitteerd. Denk eens na over de mate van hun opoffering, terwijl hun loon onlangs nog met tien procent werd verlaagd. Desondanks gaven zij vrijwillig een maand van hun inkomen. Ook u kunt uw aandeel vóór de 31ste doneren en mij in staat stellen te zeggen: “In oktober hebben we in zo'n korte tijd 25.000 in contanten en toezeggingen ter waarde van 100.000 in goederen verzameld.” Dus als u zich wat meer inspant, zullen ook de andere leden van de organisatie meer kracht krijgen om op te offeren. Ik had eerder gezegd dat tot nu toe 80 of 90 mensen hebben beloofd iets te geven. Ik richt dit verzoek tot u, en ook tot de zusters en echtgenotes thuis. Het verzoek is dat u deze boodschap aan uw huishouden doorgeeft. De vastberadenheid van de vrouwen thuis is zeer groot.

Moge Allah, de Allerhoogste, de jongeren belonen dat zij een aanvang met dit werk hebben gemaakt. Doe dit werk alsof het persoonlijk van uzelf is. Ik ben ziek, op een leeftijd waarop herstel enigszins moeilijk is. Toch zal ik het doen en zal ik hiervoor naar buiten gaan. U heeft dit werk op mijn schouders gelegd, en ik kan deze last niet lang meer dragen.

Ik heb ook aan de vrouwen gevraagd om een tiende deel van hun sieraden te geven, en degenen op wier naam eigendom staat om daarvan een tiende deel af te staan. Zij hebben vandaag een bijeenkomst gehad, en ik hoop dat zij mijn verzoek in overweging zullen nemen.

Degenen die nu niet bijdragen, denken dat zij boven de organisatie verheven zijn. Wanneer zij iets nodig hebben, zullen zij zeggen: "Dit is onze organisatie." Maar ik ga ervan uit dat degenen die werkelijk tot de organisatie behoren, degenen zullen zijn die in deze tijd zullen helpen. Sta op! want het is tijd voor iedereen om deel te nemen. U zult schuldig tegenover Allah en de mensheid staan als u blijft doorgaan met het maken van excuses. Dit is geen buitensporig of onredelijk verzoek. Een vrouw heeft duizend roepies aan spaargeld of sieraden van gelijke waarde. Van haar wordt slechts gevraagd om honderd weg te geven. Zowel mannen als vrouwen moeten hun aandeel geven. Dit is de eerste plicht onder de plichten jegens Allah, want het voortbestaan van onze organisatie hangt daar op dit moment van af. Moge Allah, de Allerhoogste, ons in staat stellen het voorbeeld van de edele metgezellen te volgen en dit kleine bedrag op de weg van Allah op te geven. Wij geven één maandinkomen, en niemand blijft achter.

Ik wil de jongeren laten zien hoe men voor dit doel moet werken. Ik wil niet dat u de moed opgeeft als slechts enkele personen gehoor geven aan hun oproep. Sta op, moedig elkaar aan en probeer geleidelijk iedereen erbij te betrekken. Ouders moeten hun kinderen aansporen, en jongeren moeten hun vrienden aanmoedigen om mee te doen. Niemand mag buitengesloten blijven. Bereik met jullie vastberadenheid, inzet en de hulp van Allah zo'n werk dat buitenstaanders vanzelf uitroepen: "Waarlijk, deze organisatie leeft!" Moge Allah, de Allerhoogste, ons allen dit vermogen schenken.